

ZAPOMENUTÁ KNIHA

2. Par 34. kapitola

kázání ze soboty 6. 10. 2012 - br. Jonczy Radomír

I. Jóšijášovi bezbožní předkové

Jóšijáš – pozoruhodná postava dějin starého Izraele. Když mu bylo osm let, stal se jeho otec Amón, král judský, obětí spiknutí. Členové tajné organizace zvané „Lid země“, sdružující strážce starých tradic, spiklence pobili, dali Jóšijášovi do rukou žezlo, a řekli: „Vládnout teď budeš ty.“ Neměl na vybranou. Královská dynastie měla být zachována. Dá se předpokládat, že v osmi létech nevládl on, ale jeho rádcové. Takže si dětství chudák už asi moc neužil.

Jeho otec i děd se dopouštěli toho, co bylo v Hospodinových očích zlé. Páchali modloslužbu. Místo Stvořitele uctívali stvoření, slunce, měsíc a hvězdy. Klaněli se modlům a bezostyšně je lokalizovali přímo do Hospodinova domu. Jako živé zápalné oběti jim obětovali lidské zápalné oběti a nešetřili přitom dokonce ani své vlastní syny. Podporovali astrologii, jasnovidectví, černou magii, vyvolávání duchů zemřelých. K těmto scestným, Tórou zapovězeným praktikám, vedli i své poddané. Dědečka Menašeho sice Hospodin na sklonku života skřípnul tak, že před smrtí začal sekat dobrotu, ale Jóšijášův otec Amón se opět dopouštěl toho, co je v Hospodinových očích zlé.

II. Jóšijášova náboženská reforma

Když bylo Jóšijášovi šestnáct let, začal v Jeruzalémě kázat prorok Sofonjáš. Jeho burcující poselství o nutnosti respektování sobotního přikázání, varování před blížícím se Hospodinovým soudem a důraz na to, aby byli Židé pokornější, mladého Jóšijáše oslovily natolik, že prožil své obrácení. Navázal na davidovskou tradici a zcela se podřídil autoritě Hospodina, svého Boha. Čtyři roky na to jeho náboženská horlivost vykrytalizovala ve velkou náboženskou reformaci judského království.

Očistil svou zemi od všech pohanských insignií a ve svých šestadvaceti letech se pustil do oprav zchátralých částí dvě stě let zanedbávaného Hospodinova chrámu.

III. Zapomenutá kniha

A právě při opravách chrámu se to stalo. Jeden z kněží, jménem Chilkijáš, objevil zapomenutou knihu – svitek Hospodinova zákona. S největší pravděpodobností šlo o Deuteronomistický kodex, tedy dvanáctou až dvacátou šestou kapitolu páté knihy Mojžíšovy. Šlo o Bohem inspirovanou, liturgicky formulovanou „ústavu Izraele“, o sbírku zákonů, která měla být judskému lidu pravidelně předčítána při chrámových bohoslužbách. Naposledy však byla takto čtena před cca sto lety, tedy ještě za vlády Jóšijášova pradědečka Chizkijáše.

Jóšijášův dědeček Menaše nechal v dobách své modloslužebné slávy všechny knihy Božího zákona zničit. Za jeho vlády však pravděpodobně žili lidé, kteří mohli mít zájem na tom, aby se alespoň několik exemplářů této knihy zachovalo. Nalezený spis mohl být jedním z nich.

Zároveň se dá předpokládat, že při stavbě chrámu byl do základů symbolicky vložen buď celý Pentateuch nebo alespoň Mojžíšovy zákony. V těch dobách totiž bývalo zvykem, že byly cenné dokumenty ukládány do základů důležitých budov. To mohl být další důvod toho, proč byla kniha zákona při rekonstrukci chrámu za krále Jóšijáše nalezena.

IV. Obnovení smlouvy s Hospodinem

Poselství této zapomenuté a znovu nalezené knihy ještě více podnítilo Jóšijášovo reformační úsilí. Do jeruzalémského chrámu svolal všechny vlivné osobnosti svého království a osobně jim během slavnostního shromáždění začal poselství nalezeného spisu předčítat. Po jeho přečtení pak s Hospodinem slavnostně uzavřel smlouvu. Jménem lidu mu pak slíbil, že z jeho středu zcela vymytí modlářství, a že jej budou z celého svého srdce a celé své duše následovat a zachovávat všechny jeho příkazy, svědectví a nařízení.

V. Modloslužba – opovrhování Tórou

Když zazní slovo modloslužba, má většina z nás za to, že už se nás taková problematika netýká. Přesto ale poslední dobou začínají zase znovu ožívat ti, kteří si myslí, že je třeba vzít útokem kostely a zničit jejich rytiny nebo usilovně pátrat po tom, co vše z reality, kterou dnes prožíváme, může mít své kořeny v pohanských kultech. Démonizovány jsou vánoce, velikonoce, znamení kříže, narozeniny, jmeniny, či jiné podobné fenomény. Člověk aby si nakonec sundal z ruky hodinky, protože dělení času má svůj původ taky ve starověkém Babylóně.

Docela mne tento týden zaujalo, když jsem se dočetl, že staří židovští učenci považují za modloslužbu pohrdání Tórou. Rabi Jišmael k tomu říká: „Modloslužebník je ten, kdo opovrhuje Tórou, slovem Božím a zanedbává jeho studium...“ V této souvislosti stojí za zmínku, že židovská bohoslužba, hebrejsky řečeno „avodat Elo-hám“, /služba Bohu/, stojí z velké části na hlasitém předčítání spisů Starého zákona. S modloslužbou hebrejsky řečeno „avodat zara“ /služba cizí/, neboli služba cizím bohům, pochopitelně čtení Božího slova nesouvisí. Měli bychom se možná zamyslet nad tím, zda základem bohoslužby v naší církvi stále ještě je předčítání a výklad Písma, nebo bezmyšlenkovitě memorování dogmat, opředené řadou senzačních, dobře zapamatovatelných ilustrací.

VI. Novodobá modloslužba - konzum

V této souvislosti nutno zdůraznit, že to, co nás dnes jako křesťany nejvíce ohrožuje, nejsou sochy svatých, nebo tradice, zvyky či symboly pohanského původu, ale nezájem o studium Bible a neochota k promyšlení jejího poselství. To pak

v konečném důsledku vede ke klanění se penězům, moci, sexualitě nebo popularitě a slávě.

Včera večer mi jedna moje známá poslala otevřený dopis jednoho ze zakladatelů charismatického hnutí v bývalém Československu Dana Drápala. Mimo jiné v něm stojí psáno toto: *Největším nepřítelem dnešní církve je konzumní způsob života. Jde o zvláštní druh modlářství, mimořádně nebezpečný tím, že se od běžného modlářství dosti liší. Chrámy této modloslužby jsou nákupní střediska a všichni víme, že tato se klasickým chrámu příliš nepodobají. Toto moderní modlářství nemá nějaký svůj svatý spis, který by hrál podobnou roli jako v křesťanství Bible, nebo v islámu Korán. Nicméně svým vyznavačům v podobě reklamních letáků přináší evangelium, dobrou zprávu o tom, co je kde k máni a kde to lze získat nejlevněji. A reklamní mágové se umí zcela dokonale postarat o to, aby se toto evangelium včas dostalo do našich poštovních, či mailových schránek a facebooků... Kdyby do našich sborů přišel někdo, kdo by tvrdil, že Mohamed je pravý prorok, hned bychom zbystřili. Kdyby přišel někdo s učením, že veškerá pravda je relativní a že všechna náboženství mají stejnou hodnotu, byli bychom s ním hotovi poměrně rychle. Ale modlářství konzumního typu proniklo do církve docela snadno a rychle.*

VII. Návrat k zapomenuté knize, základ pravé reformace

Co s tím? Jak se s takovým problémem vypořádat? Zeptejte se Jóšijáše. Ten si určitě bude vědět rady. Bezesporu nám poradí, abychom se znovu pokusili objevit starou zapomenutou knihu jménem Bible. Boží slovo má totiž i dnes po létech stále stejnou moc. Může v nás lidech, stejně jako kdysi v mladém Jóšijášovi, rozlítit plamen pravé reformace. Ovšem pozor. Hovořím-li o reformaci, pak mám na mysli tu, která vyplývá z poctivého studia Písma, ne z pročitání pomýlených brožurek, podněcujících nezdravý a tupý fanatismus, který s Božím slovem nemá nic společného.

Řeknu vám, že docela závidím Jóšijášovi. Kdybych byl král, svolal bych na příští sobotu slavnostní shromáždění, při kterém bych jménem nás všech deklaroval, že už se nadále budeme jako sbor věnovat jen studiu Božího slova a pravé bohoslužbě. Že se všichni aktivně zapojíme do studia v sobotní škole a nebudeme chodit jen tzv. na hrubou, tedy na bohoslužbu od 10.45 :-). Jsem však jen obyčejný kazatel, služebník vás všech a tak mi nezbývá, než se za nás všechny modlit, aby nás Duch svatý svým vlivem proměnil tak, jako kdysi proměnil Jóšijáše.

Amen